herpy

PILEGIFTFRØER

Little Devil Poison Frog

Oophaga sylvatica

Oophaga sylvatica er en af de største pilegiftfrøer i slægten *Oophaga*: en dagaktiv skovbundsfrø på 3-4 cm fra regnskovene i Ecuador og Colombia, kendt for sine mange farveformer i orange, rødt og gult på sort eller brun bund og for sin vedholdende yngelpleje.

Familie: Dendrobatidae Tidligere navn: *Dendrobates sylvaticus* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**3-4 cm** snude-kloak-længde
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Regnskov**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 60 × 60 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**23-26 °C**
Temperatur, nat	**21-23 °C**
Luftfugtighed	**70-100 %**
Vand	**Vandskål** dybde 1-2 cm
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudserne bæres til vand**
Æglægning	**På jorden**
Kønsmoden	**18-24 mdr.**
Æg pr. lægning	**4-20**
Klækning	**10-16 dage**
Larvetid	**75-90 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Ufrugtbare æg fra hunnen**
Yngelpleje	**Vogter æggene, bærer haletudserne og fodrer haletudserne med æg**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
IUCN	**Næsten truet (NT)**

Hele slægten Oophaga står på CITES liste II, så handel over landegrænser kræver CITES-papirer. Køb kun opdrættede dyr med dokumentation for oprindelsen. EU-bilaget er ikke aflæst for frøer og nævnes derfor ikke.

Om arten

Oophaga sylvatica er en af de største arter i slægten *Oophaga*. Voksne dyr måler 3-4 cm fra snude til kloak. Størrelsen varierer mellem bestandene, og hannerne er i gennemsnit kun lidt større end hunnerne. Huden er glat, og tæerne mangler svømmehud. Kønnene kan ikke kendes på farven, og hannerne afslører sig først ved deres kald.

Arten blev beskrevet af John W. Funkhouser i 1956 som *Dendrobates histrionicus sylvaticus* og står i ældre litteratur som *Dendrobates sylvaticus*. Artsnavnet *sylvatica* kommer af latin for skov og peger på levestedet i lavlandets regnskov. Farverne varierer meget, med en grundfarve fra mørkebrun til sort og tegninger i orange, rødt eller gult, fra få store pletter og bånd til

et tæt netværk. Der findes også former med hvide eller lyseblå pletter på rødbrun bund. Hobbyen skelner mellem mange lokalitetsformer, fx 'Santo Domingo', 'San Lorenzo', 'Lita' og 'Guanguí'. Genetiske undersøgelser regner dem alle for én art, men især de sydlige populationer i Colombia kan på sigt vise sig at rumme flere arter. Stamtræer bygget på DNA peger på *Oophaga lehmanni* som nærmeste slægtning og ikke på *Oophaga histrionica*, som arten tidligere blev regnet for en underart af.

I naturen er huden giftig. Giften består hovedsageligt af histrionicotoksiner, som frøen ikke danner selv, men optager fra myrer og mider i føden. Huden fra én vild frø rummer omkring 360 µg giftstof, nok til at dræbe tre-fire mus ved indsprøjtning. Opdrættede dyr, der får foderinsekter, får ikke giften og regnes for ugiftige. Hvor farlig huden er for mennesker ved berøring, er ikke dokumenteret, så frøerne bør ikke håndteres, og hænderne skal vaskes efter arbejde i terrariet.

Udbredelse og levested

Oophaga sylvatica lever i det nordvestlige Ecuador og det sydvestlige Colombia, langs Stillehavssiden af Chocó-regionen. I Ecuador er arten fundet i provinserne Esmeraldas, Pichincha, Imbabura, Cotopaxi, Manabí, Santo Domingo de los Tsáchilas og Los Ríos. Typelokaliteten ligger ved Santo Domingo de los Colorados. I Colombia findes den i departementerne Nariño og Cauca.

Arten er set fra havniveau op til omkring 1.000 m. Den er almindelig i Colombia, men er forsvundet fra store dele af sit ecuadorianske område, hvor skovene er ryddet. Floden Santiago i Ecuador deler de nordlige og sydlige bestande i to genetiske linjer.

> **Oprindelig udbredelse:** Ecuador og Colombia.

LEVESTED

Oophaga sylvatica lever i fugtig regnskov i lavlandet og på de laveste bjergskråninger. Frøerne ses i skovens indre, langs flodbredder og i vegetationen ved små vandløb, og de tåler delvist ødelagt skov og plantager, især hvor der er fugtigt. Hvor der ikke er bromelier, som ved vejkanter og i sekundær skov, mangler ynglepladserne, og arten findes derfor mest i uberørt skov.

Temperaturen på skovbunden er jævn, omkring 26-27 °C hele året, og døgnudsvinget er kun 2-5 °C. Hannerne kalder fra omkring kl. 6 til kl. 19 fra en siddeplads over jorden og holder sig i små territorier, mens hunnerne færdes over et langt større område og kan klatre betydeligt højere end hannerne. Når frøerne hviler, gemmer de sig under løv og døde grene. Føden består mest af små leddyr i løvlaget; i en ecuadoriansk undersøgelse udgjorde myrer 40-86 % af byttet, og resten var mider, springhaler og insektlarver. Bromelier og heliconier bruges som yngleplanter.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

Pasning

TERRARIET

Et terrarie på mindst 60 × 60 × 60 cm (længde, bredde, højde) passer til ét par. Hannerne er stærkt territoriale, og også hunnerne holder revir og danner rangorden, når der er mange dyr. I et terrarie på mindst 120 cm i længden kan en han og to hunner undtagelsesvis gå sammen, men sammensætningen er unaturlig, giver stress og giver ikke flere unger, fordi hunnerne ofte æder hinandens æg.

Brug et drænlag af ekspanderede lerkugler dækket af et net, så bundlaget ikke siver ned, og ovenpå ugødet jord, kokosfibre eller sphagnum. Læg et tykt lag tørre ege- eller bøgeblade øverst; det giver skjul og holder smådyr i live. Tørvestykker, sten og korkplader giver skjul og territoriegrænser, og levende planter som mos, klatreplanter og især flere mellemstore tragtformede bromelier er nødvendige for avl, fordi hunnen bærer haletudserne dertil. Ventilation i for- og toppen er vigtig, så luften ikke står stille. Nettet skal have så små masker, at foderinsekterne ikke slipper ud.

Skråtstillede filmdåser, der kan holde lidt vand, giver ekstra steder til æglægning og haletudser og kan flyttes uden at forstyrre dyrene. Giv unger deres eget terrarie, når de er forvandlet.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Opdræt af haletudser

TEMPERATUR

Oophaga sylvatica kommer fra et lavland med næsten konstant varme, så temperaturen skal holdes stabil: 23-26 °C om dagen og 21-23 °C om natten. Dagtemperaturen bør ikke over længere tid være over 26 °C, og natten bør ikke komme under 21 °C. Kortvarigt tåler dyrene op til 29-30 °C og ned til 16-17 °C uden skade, men det skal være undtagelsen. En natsænkning på 3-4 °C har vist sig gavnlig.

Varme frøer bliver sløve og gemmer sig, og stillestående, varm luft er farlig. Sørg for god ventilation, og undgå lamper, der opvarmer et lille terrarie for meget. Arten har ingen vinterhvile i naturen og skal ikke have en kølig periode. Der er ikke brug for en varmeplet.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden holdes på 70-80 % i løbet af dagen og går op mod 100 % tidligt om morgenen og sent om aftenen, som når tåge og regn driver ind over skoven. Ved middagstid kan den falde til omkring 70 %. Et automatisk regnanlæg eller en ultralydsforstøver gør det nemt at holde fugten uden dagligt arbejde; ellers sprøjtes terrariet kraftigt hver dag, helst morgen og aften.

Brug blødt vand: regnvand, osmosevand eller afkloreret postevand. Løvlaget og bundlaget skal være fugtigt, men ikke vandfyldt, og luften skal bevæge sig, så der ikke dannes skimmel. Bliver det for tørt, bliver frøerne mindre aktive og trækker ind under løvet.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

En lav vandskål med 1-2 cm vand og en rampe af sten eller mos er nok til voksne dyr; frøerne er dårlige svømmere, og vandet må højst nå til omkring tre fjerdedele af dyrets højde, når det står. Dybden er lånt fra en nær slægtning, fordi der ikke er dokumenterede tal for netop denne art. En vandskål er ikke nødvendig, hvis luftfugtigheden er høj og løvlaget fugtigt, men den giver et sted at drikke.

Brug regnvand, osmosevand eller afkloreret postevand, og skift vandet ofte, helst hver anden dag. Padder optager vand og stoffer gennem huden, så sæbe, rengøringsmidler, creme og planteplejemidler må ikke komme i nærheden af terrariet. Skyl nyindkøbte planter grundigt, fordi de kan være sprøjtet.

LYS OG UVB

Lyset skal først og fremmest passe til planterne. Lysstofrør eller LED-lys på omkring 6.500 K giver naturlige farver og god plantevækst; vælg lyskilder med høj virkningsgrad og en reflektor. Der er ikke dokumenteret behov for UVB hos arten, og der når kun lidt direkte sollys ned i skovbunden. D3-vitamin gives i stedet med tilskuddet på foderet. Undersøgelser af to andre pilegiftfrøer viser, at de opsøger steder med lidt UVB, så vil du alligevel give UVB, er Ferguson-zone 1 det højeste, der giver mening, og der skal være rigeligt med skygge.

Hold en fast dagslængde på 12 timer, som svarer til tropernes dag.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Voksne dyr tager de sædvanlige små foderdyr: springhaler, små og store bananfluer, mikrofårekyllinger, små voksmøllarver, støvlus, ovnfisk og fint sigtet engplankton. I naturen lever frøerne mest af myrer og mider og foretrækker derfor små byttedyr, også som voksne. Nyforvandlede unger er meget små og skal have springhaler i de første fire til seks uger.

Voksne fodres hver anden dag, unger dagligt. Støv foderet med et vitamin- og mineralpræparat til padder: voksnes foder 1-2 gange om ugen, ungernes foder dagligt de første fire uger. Springhaler er svære at støve, så fodr dem med præparatet i stedet. Bananfluer kan vitaminiseres med et flydende præparat, før de gives til frøerne.

Kosten skal være alsidig. Hunner, der kun får bananfluer, lægger ingen eller dårlige fodringsæg og kan ikke opfostre yngel; mange mislykkede forsøg på avl skyldes ensformigt foder. Engplankton og et varieret udvalg af små insekter er et godt grundlag. Giv foderet på små skåle, der kan tages ud og rengøres hver anden til tredje dag, så der ikke samles rester på bunden. Springhaler samler sig på stykker af korkplade eller tørv, der er drysset med lidt tørgær. Hold selv kulturer af springhaler og bananfluer, fordi der skal bruges store mængder.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Hannerne er stærkt territoriale og kalder fra morgen til aften; kaldet er kort og højt, omkring fem lyde i sekundet. Rivaliserende hanner kalder i kap, rykker frem og trækker sig tilbage og kan ende i brydekampe. Også hunner forsvarer en plads og danner rangorden, når pladsen er trang. Derfor holdes arten parvis.

Frøerne er dagaktive og dristige, når de er trygge, og færdes åbent mellem løv og planter. Stress giver sig til kende ved, at de gemmer sig og holder op med at kalde og æde. Frøer bør ikke håndteres, fordi huden er følsom, og fordi giften i naturen sidder i huden. Hold dyrene i terrariet, mens du gør rent, eller flyt dem med en ren, fugtig plastikbeholder. Hold nyindkøbte dyr i karantæne i nogle uger, før de får lov at komme sammen med andre.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnene har samme farve og næsten samme størrelse. Den sikreste måde at kende dem på er kaldet: Kun hannerne kalder. Et par udvælges derfor ved at holde en gruppe unger sammen, indtil de er kønsmodne, og derefter sætte de dyr, der kalder, sammen med et dyr, der ikke gør.

Dyrene er udvoksede efter omkring halvandet år og bliver kønsmodne efter ca. to år; det svarer til 18-24 måneder. Når et par har fundet sammen, holdes de sammen.

PARRING

Hannen kalder fra en hævet plads, og en interesseret hun nærmer sig. Parret forfølger og omkredser hinanden, sidder sammenkrøbet og rører ved hinanden, mens hannen fører hunnen til et sted, hvor hun kan lægge æggene. Der er ingen amplexus: Hannen afsætter sæd på underlaget, og hunnen lægger æggene bagefter.

En varieret og næringsrig kost, en fugtig luft og en stabil temperatur er den vigtigste forudsætning for, at parret yngler. Regnanlæg og tågeanlæg kan hjælpe med at efterligne regntiden. Sæt flere mellemstore tragtbromelier og et par filmdåser på forskellige højder i terrariet, så parret har valg.

ÆG OG HALETUDSER

Hunnen lægger 4-20 æg på et blad, i løvet eller i en skråt anbragt filmdåse; antallet pr. lægning svinger. Hannen besøger æggene flere gange om dagen og fugter dem med væske, så de ikke tørrer ud. Hunnen kommer oftere, jo nærmere klækningen er. Det er afgørende, at en af forældrene er til stede, når æggene klækker, for haletudserne overlever kun, hvis de bæres til vand.

Når haletudserne klækker, kravler de op på hunnens ryg, og hun bærer dem én ad gangen til små vandsamlinger, helst i bladhjørnerne på bromelier, nogle gange flere meter oppe i træerne. Hun skal huske, hvor hver enkelt sidder.

Haletudserne er specialister og lever udelukkende af de ufrugtbare æg, som hunnen lægger i vandet til dem. Andet foder, fx fiskefoder, kan de næsten ikke udnytte, så kunstig opfostring er meget svær. Lad derfor hunnen klare opdrættet selv, og giv hende mange små, vandfyldte steder: tragtbromelier og filmdåser med vand. Fodringsæg kræver, at hunnen får en meget alsidig kost.

METAMORFOSE

Haletudserne klækker efter omkring 10-16 dage, alt efter temperaturen. Fra klækning til forvandling går der omkring to og en halv til tre måneder, altså 75-90 dage. Hele vejen lever haletudserne kun af de æg, hunnen lægger.

Når forbenene kommer frem, forlader den lille frø vandet. Sørg for, at vandstanden i yngelpladserne er lav, og at der er let adgang fra bromelien til fugtigt land: løvlag, mos eller en rampe. Lad ungen forlade vandet af sig selv.

OPDRÆT AF UNGER

Nyforvandlede unger er meget små og skal have springhaler som fast foder de første fire til seks uger, suppleret med de mindste bananfluer. Støv foderet dagligt med et vitamin- og mineralpræparat de første fire uger. Giv ungerne et fugtigt terrarie med mos, løv og små skjul, og fodr dem dagligt.

Ungerne vokser langsomt og når voksenstørrelse efter omkring halvandet år. Hold dem adskilt fra de voksne dyr, og flyt dem til et større terrarie, når de kan klare at æde større foder. Hold ungerne i grupper, indtil de kan kønsbestemmes, og sæt derefter et par sammen i et eget terrarie på mindst 60 × 60 × 60 cm.

Sundhed og typiske fejl

Der findes ingen sygdomsliste for arten, men disse problemer går igen hos pilegiftfrøer:

- Overophedning og stillestående luft. Frøerne bliver sløve og gemmer sig. Hold dagtemperaturen under 26 °C, og sørg for ventilation.
- Mangelsygdomme som bløde knogler og skæve ben, hvis foderet ikke pudres med vitaminer og mineraler. Alsidig føde til både voksne og unger er afgørende.
- Ingen eller svage unger, hvis hunnen kun får ensformigt foder. Hun producerer da ikke gode fodringsæg.
- Stress og parasitter hos vildfangne dyr, som er sværere at holde i live. Køb kun opdrættede dyr.
- Chytridsvamp (*Batrachochytrium dendrobatidis*), en alvorlig paddesygdom, som også er fundet hos arten i naturen. Hold nye dyr i karantæne i nogle uger.

Levealderen i fangenskab er vurderet til 10-15 år; der er rapporteret om dyr på 13 år. Kontakt en dyrlæge med forstand på padder, hvis en frø holder op med at æde, taber sig eller får hævelser eller sår.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.